

Exempel A

Stim vill göra nedladdning laglig

Stim, Svenska tonsättares internationella musikbyrå, vill sluta licensavtal med internetoperatörer och därmed göra all musik på nätet laglig att ladda ner.

I REALITETEN SKULLE det betyda en höjning av månadsavgiften på konsumenternas internetabonnemang. Skillnaden mot tidigare förslag är att den extra musikavgiften görs frivillig, tidigare har den gällt alla internetabonnemang. Något som betraktats som orättvist.

– Den som inte fildelar ska inte bli belastad med den extra avgiften på sitt abonnemang, säger Stims vd Kent Muldin som tror att betalningsviljan och viljan att stå på rätt sida om lagen är stor hos svenskarna.

I princip ser Stim förslaget som en utveckling av vad man i dag sysslar med, fast överfört till ett nytt medium. På samma sätt som man sluter avtal med radio- och tv-kanaler, affärskedjor och idrottsanläggningar skulle Stim alltså kunna sluta avtal med internetoperatörer och sedan fördela påslaget på abonnemanget till rättighetsinnehavare.

Även internationella rättigheter skulle gå att licensiera, menar Stims vd.

Fredrik Söderling
Dagens Nyheter 080209

1. Finansieringen av laglig musiknedladdning skulle, enligt Stim, ske genom att...
 - a) låta dem med internetabonnemang betala en högre avgift.
 - b) låta dem som laddar ned musik betala en högre internetavgift.
 - c) låta dem som kan betala en högre internetavgift.
2. Stims förslag att legalisera nedladdningen av musik genom att sluta avtal med internetoperatörer är för dem...
 - a) innovativt.
 - b) tungrovt.
 - c) naturligt.

Exempel B

Svensk biblioteksförerings generalsekreterare Niclas Lindberg kritiserar utbildningsminister Jan Björklund för att han försummar skolbibliotekens betydelse för läsförståelsen bland unga. Läsundersökningen PIRLS 2006 visar att den försämring i svenska barns läskunnighet som inleddes under 1990-talet går allt snabbare.

– Dessa nya siffror är mycket oroande. Vi vet sedan tidigare att ungas läsförståelse utvecklas dåligt och har under flera år varnat för att en bristande bibliotekspolitik skulle få de här konsekvenserna, säger Niclas Lindberg.

Enligt PIRLS-undersökningen är problemet bristande läslust och sämre tillgång på böcker.

– PIRLSs studiens författare framhåller brister hos de svenska skolbiblioteken som en delförklaring till det svenska resultatet. Då är det anmärkningsvärt att utbildningsminister Jan Björklund helt väljer att bortse från skolbibliotekens svaga standard när han kommenterar undersökningen, menar Niclas Lindberg. Internationella undersökningar har visat att bra skolbibliotek förbättrar elevens läsutveckling med upp till 18 procent hävdar svensk biblioteksförning.

PIRLS 2006 visar att endast sex procent av de svenska eleverna går i en skola med en heltidsanställd bibliotekarie. I jämförelse med de andra nordiska länderna är det dessutom få svenska elever som går i skolor med skolbibliotek med mer än 500 böcker och tio tidskrifter. Svenska elever går sällan till något annat bibliotek än klassens eget och svenska barn lånar färre böcker på skolbiblioteket än barnen i grannländerna.

Allra sämst är tillståndet i de fristående skolorna. Många fristående skolor saknar helt skolbibliotek.

Källa: Specialpedagogik 1/8

1. Har följande påståenden stöd i texten?

Ja

Nej

1. Svenska skolelevs läsförmåga sjunker visar undersökningsresultat.
2. Allt färre skolor i Sverige har skolbibliotek.
3. Bara lite drygt var tjugonde elev (sex procent) går i en skola med skolbibliotek.
4. I de andra nordiska länderna finns det fler skolbibliotek än i Sverige.
5. Läsundersökningen PIRLS undersöker även elevernas attityd till läsning.

☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

2. Vilken rubrik passar bäst till texten?

- a) Friskolorna sparar in på skolbiblioteken
- b) Svenska tioåringar läser sämre
- c) Skolbiblioteken försummade

Rätta svar:

Text A

- 1) b
- 2) c

Text B

- 1:1) Ja
- 1:2) Nej
- 1:3) Nej
- 1:4) Nej
- 1:5) Ja

- 2) c